

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 15C/55/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3515206411
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ágnes Nagyová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2022:3515206411.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I sudkyňou Mgr. Ágnes Nagyovou v právnej veci žalobkyne: Q. K., R.. XX.XX.XXXX, H. XXX, H., právne zast.: JUDr. Andrej Cifra, Janka Kráľa 5/A, Lučenec, proti žalovanému: POHOTOVOSŤ s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, Bratislava, o určenie, že zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov,

rozhodol:

I. Súd u r č u j e , že úver zo zmluvy o úvere č. 307600925 zo dňa 18.03.2013 uzavretej medzi stranami sporu je bezúročný a bez poplatkov.

II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa dňa 29.06.2015 doručila Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom žalobu, v zmysle ktorej sa domáhala určenia, že úver zo zmluvy o úvere č. 307600925 zo dňa 18.03.2013 je bezúročný a bez poplatkov. Žalobu odôvodnila na tom skutkovom základe, že so žalovaným dňa 18.03.2013 uzatvorila uvedenú zmluvu o úvere, v zmysle ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 600 eur za poplatok v sume 576 eur s tým, že celkovú čiastku vo výške 1176 eur mala uhradiť v 12 splátkach po 98 eur. Uviedla, že do dňa podania žaloby uhradila žalovanému sumu 123,- eur. Ďalej tvrdila, že napriek tomu, že úver nebrala na podnikanie, ale na osobnú potrebu, žalovaný pripravil zmluvu na "IČO", keďže pri jej uzatváraní zistil, že žalobkyňa je držiteľom živnostenského listu. Mala za to, že jej prináleží súdna ochrana v zmysle noriem spotrebiteľského práva a poukázala na to, že podľa zaužívanej praxe žalovaného ten pripraví zmluvu pre dlžníka s obchodným menom, ak zistí, že dlžník je podnikateľským subjektom. Uvedené považovala za nekalú obchodnú praktiku. Ohľadom samotnej zmluvy o úvere namietala neprimeranosť poplatku, ktorý podľa nej bol úžerný a v rozpore s dobrými mravmi. Uviedla, že žalovaný neposkytol reálne plnenie za takýto poplatok, a preto poplatok považovala za neprijateľný. Zároveň porušenie jej práv vzhľadom aj v ďalších náležitostiach zmluvy, ktoré podľa nej absentovali, a to údaj o výške úroku, RPMN a priemerná RPMN.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil, žiadal ju zamietnuť. V prvom rade vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti, keď tvrdil, že žalobkyni nemožno priznať postavenie spotrebiteľa. Nesporoval, že medzi stranami sporu bola dňa 18.03.2013 uzatvorená zmluva o úvere, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 600 eur zvýšený o poplatok v sume 576 eur, teda žalobkyňa mala zaplatiť čiastku v sume 1176 eur. Tvrdil, že zmluva bola uzatvorená s dlžníkom ako podnikateľom označeným IČO v zmysle Obchodného zákonníka. Trval na tom, že v danom prípade vznikol vzťah obchodnoprávny medzi dvoma podnikateľskými subjektami. Podľa žalovaného žalobkyňa nemienila použiť peňažné prostriedky na svoju súkromnú potrebu, a preto nie je spotrebiteľom. Mal za to, že uplatnenie právnych noriem s cieľom ochrany spotrebiteľa nie je namieste.

3. V rámci repliky žalobkyňa zotrvala na svojom statuse spotrebiteľa. Mala za to, že nie všetky právne úkony, ktoré vykoná fyzická osoba - podnikateľ pri svojej podnikateľskej činnosti, sú vylúčené z modelu spotrebiteľskej ochrany. Tvrdila, že pokiaľ sa jej nepriznajú spotrebiteľské práva len z dôvodu držby živnostenského oprávnenia, potom dôjde k porušeniu jej práva na súdnu ochranu. Poukázala na rôzne rozhodnutia slovenských súdov, ako aj na rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie sp. zn. SK/0755/99/2012 a sp. zn. SK/0756/99/2012 z 27.05.2013, ktorým bola žalovanému udelená pokuta z dôvodu nekalej obchodnej praktiky realizovanej na spotrebiteľovi. Bola názoru, že v prípade pochybnosti, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ. Trvala na tom, že bezpečným preukázaním nemôže byť len označenie dlžníka jeho identifikačným číslom bez konkretizácie súvisu zmluvy s podnikateľskou činnosťou dlžníka. Následne v rámci vyjadrenia zo dňa 25.02.2020 mala za to, že v predmetnom konaní je potrebné predbežne posudzovať otázku, či ako dlžník mala skutočne status podnikateľa pri uzatváraní zmluvy o úvere, alebo status podnikateľky. Dodala, že peňažné prostriedky, ktoré jej boli poskytnuté, boli použité na osobné potreby a starostlivosť o chod domácnosti. Žalobkyňa tvrdila, že si úver nebrala na podnikanie, nezúčtovala ho do daňového priznania, ani nepoukázala na podnikateľský účet. Uviedla, že si žalovaný vopred pripravil zmluvu, v ktorej bola identifikovaná ako podnikateľský subjekt, v ktorej sa nachádza predtlačené prehlásenie dlžníka, že finančné prostriedky sú poskytované na výkon podnikania. Nakoniec mala za to, že v zmluve o úvere absentujú náležitosti - doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti úveru, úroková sadzba úveru, RPMN, výška, počet a termíny splátok istiny, priemerná hodnota RPMN.

4. Žalovaný sa k veci samej už nevyjadril, zotrval na svojej procesnej obrane, ďalej zostal pasívny.

5. Predmetná vec bola postúpená miestne príslušnému Okresnému súdu Bratislava I dňa 05.05.2016.

6. Súd na prejednanie veci samej nariadil pojednávanie, na ktoré sa dňa 03.07.2020 dostavila len žalobkyňa, žalovaný žiadal o ospravedlnenie jeho neúčasti. Súd následne na pojednávaní dňa 04.11.2022 vykonal výsluch svedka - U. N. na základe písomných otázok žalobkyne, pričom súd pojednával v neprítomnosti žalobkyne a žalovaného, ktorí súhlasili s pojednávaním bez ich prítomnosti. Žalobkyňa zotrvala na podanej žalobe, uviedla, že v čase uzatvorenia zmluvy o úvere disponovala živnostenským listom, ale zároveň bola aj v pozícii zamestnanca na základe pracovnej zmluvy. Poukázala na to, že už aj (približne) v roku 2010 žiadala o úver od žalovaného, ktorý na základe toho následne pri zmluve z 18.03.2013 automaticky opísal jej údaje z predchádzajúcej zmluvy, pričom sa žalovaný neinformoval o jej údajoch, ani o jej zamestnaní. Tvrdila, že ňou predložené daňové priznania preukazujú, že úver poskytnutý žalovaným nežiadala a nebrala za účelom podnikania. Uviedla, že si úver brala na osobnú potrebu a rekonštrukciu domu. Ďalej dodala, že úver vybavovala s pánom N., ktorý vyplnil papiere, bez bližšieho uvedenia papiere poslal na schválenie, na účel poskytnutia úveru sa nepýtal a následne úver dostala.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne (bod 6. rozsudku) a svedka, ako aj listinnými dôkazmi - zmluva o úvere, daňové priznanie žalobkyne k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2013, pracovná zmluva z 04.01.2013, potvrdenie o zamestnaní, potvrdenie za rok 2013 o príjmoch fyzickej osoby zo závislej činnosti, o preddavkoch na daň, o dani vybranej zrážkou z týchto príjmov a daňovom bonuse na vyživované deti, a zistil nasledovný skutkový a právny stav veci.

7.1 Z výpovede svedka U. N. súd zistil, že u žalovaného pracoval približne od septembra 2006 do roku 2016 na pozícii obchodného zástupcu. Jeho úlohou bolo zbieranie dokladov o materskej, o dôchodku, sprostredkovanie klientov a zaslanie dokumentov do Trenčína na schválenie. Klientov oboznamoval so zmluvami, klienti museli mať všetky doklady a k dispozícii mal od žalovaného aj tabuľku. Uviedol, že pokiaľ bol klient zamestnaný a bral si úver znova, išlo o opakovaného klienta, ktorý ak mal rovnaké bydlisko, nemusel dokladať papiere o bydlisku, už bol zaevidovaný. Svedok nezisťoval účel, na ktorý si klienti brali úver, ako ani to, o aký konkrétny výkon povolania išlo, na ktorý sa mal brať úver. Pokiaľ išlo o živnostníka, ten musel predložiť živnostenský list, daňové priznanie z určitého obdobia, ktoré potom žalovaný na pobočke v Trenčíne overoval. Pokiaľ klient predložil živnostenský list, tak svedok vyplňal formulár pre živnostníka, inak sa vyplnil formulár pre fyzickú osobu. Nepamätal sa, či vo formulároch bola poznámka o tom, že sa úver bral na výkon povolania. Svedok bol zo strany žalovaného odmeňovaný, avšak odmena bola rovnaká aj pri uzatvorení zmluvy s fyzickou osobou, aj so živnostníkom. Potvrdil, že podpis na zmluve o úvere č. 307600925 z 18.03.2013 je jeho. Uviedol, že pokiaľ sa dobre pamätá,

žalobkyňa bola zamestnaná v spoločnosti Klimstahl. Tvrdil, že pokiaľ klient žiadal o úver prvýkrát, musel mu predložiť daňové priznanie alebo potvrdenie o zárobku. Nepamätal sa, či žalobkyňa dokladala nejaké doklady o zárobku, či sa jednalo o opakovaného klienta, ani či si úver brala na živnosť. Mal za to, že si úver asi brala na dom, keďže mala rozostavaný dom alebo chalupu. Uviedol, že každému klientovi musel povedať a oboznámiť ho o výške úveru a splátok. Na všetko boli tabuľky, ktoré mal v kancelárii vyvesené, aby si ich klient mohol prečítať. Žalobkyňa bola so všetkým oboznámená. Obchodným zástupcom žalovaný nehovoril, aby spisali zmluvu na živnosť. Tvrdil, že u klienta bolo treba zisťovať, či vykonáva prácu alebo nie, pokiaľ nepracuje, či má živnosť, pretože bolo potrebné dokladať dokumenty ohľadom príjmu. Ak klient nebol v pracovnom pomere, ale bol živnostníkom, tak išli týmto smerom a urobila sa zmluva na živnosť.

7.2 Zo zmluvy o úvere č. 307600925 uzavretej dňa 18.03.2013 medzi žalovaným ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom súd zistil, že žalobkyňa bola identifikovaná na základe živnostenského listu IČO-m, ale zároveň aj rodným číslom a číslom občianskeho preukazu. V zmluve je evidované aj číslo predchádzajúcej zmluvy, ktorú žalobkyňa so žalovaným uzavrela, ako aj ID klienta. V zmysle predmetnej zmluvy žalovaný poskytol žalobkyňi úver v sume 600,- eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala vrátiť zvýšený o poplatok vo výške 576,- eur, t.j. celkovo sa zaviazala zaplatiť sumu 1 176,- eur v 12 mesačných splátkach po 98,- eur počnúc dňom 20.04.2013. Žalobkyňa na predtlačenom formulári vyhlásila, že finančné prostriedky jej boli poskytnuté na výkon podnikania. Tiež potvrdila, že jej bola odovzdaná peňažná hotovosť. Zmluvu za žalovaného uzatváral U. N..

7.3 Z daňového priznania žalobkyne k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2013 vyplýva, že žalobkyňa neuviedla žiadne záväzky plynúce z podnikania.

7.4 Z pracovnej zmluvy zo dňa 04.01.2013 súd zistil, že žalobkyňa bola od 04.01.2013 v pracovnom pomere so zamestnávateľom - K&M INNOVATION s.r.o., IČO: 46 510 028, Nám. Dr. A. Schweitzera 170/18, Stará Turá. Pracovná zmluva bola uzavretá na dobu určitú do 30.06.2013. Podľa potvrdenia spoločnosti K&M INNOVATION s.r.o. o zamestnaní zo dňa 28.03.2013 pracovný pomer žalobkyne trval od 04.01.2013 do 31.03.2013.

7.5 Podľa potvrdenia za rok 2013 o príjmoch fyzickej osoby zo závislej činnosti, o preddavkoch na daň, o dani vybranej zrážkou z týchto príjmov a daňovom bonuse na vyživované deti bola žalobkyňa v mesiacoch apríl až december 2013 zamestnaná v spoločnosti KLIMSTAHL s.r.o., IČO:36 340 766, Novomestská 12/69, Myjava.

8. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 1 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere medzi stranami sporu (ďalej len "zákon č. 129/2010 Z. z."), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a), b), d) zákona č. 129/2010 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania,
- b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,
- d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatváraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16.
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23.
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota

ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z. z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. účinného v čase rozhodnutia súdu, spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len "Občiansky zákonník"), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

9. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil a v priebehu konania nebolo sporné, že medzi stranami sporu bola dňa 18.03.2013 uzavretá zmluva o úvere č. 307600925, na základe ktorej žalovaný ako veriteľ poskytol žalobkyni ako dlžníkovi úver vo výške 600,- eur. Žalobkyňa sa zaviazala vrátiť žalovanému uvedenú sumu aj spolu s poplatkom vo výške 576,- eur, t.j. celkom zaplatiť sumu vo výške 1 176,- eur v 12-mesačných splátkach po 98,- eur počnúc dňom 20.04.2013. V zmluve bola žalobkyňa označená ako fyzická osoba - podnikateľ identifikačným číslom organizácie (IČO), zároveň bola identifikovaná aj rodným číslom a číslom občianskeho preukazu s tým, že žalobkyňa podľa zmluvy prehlásila, že finančné prostriedky jej boli poskytnuté na výkon podnikania. Žalovaný tvrdil, že predmetnú zmluvu nie je možné považovať za spotrebiteľskú, keď poukázal na to, že zmluva bola uzatvorená s dlžníkom ako podnikateľom označeným IČO v zmysle Obchodného zákonníka, a tak trval na tom, že vznikol vzťah obchodnoprávny medzi dvoma podnikateľskými subjektmi.

10. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý žalovaným túto charakteristiku spĺňa. Žalovaný má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v priebehu konania ním nebolo preukázané, že by úver bol poskytnutý žalobkyni za účelom výkonu podnikania. S prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy má v prípade pochybností dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru dodávateľ. Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotebiteľský charakter musí byť preukázaný bezpečne, spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže v žiadnom prípade byť len všeobecný údaj o poskytnutí úveru na výkon povolania, zamestnania, resp. podnikania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis má výkon povolania, zamestnania, resp. podnikania s uzatvorením konkrétnej zmluvy a či dlžník pri uzatváraní zmluvy konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Túto dôkaznú povinnosť si žalovaný nespĺnil, čo má na posudzovanie právneho vzťahu vzniknutého medzi stranami sporu rovnaký vplyv, ako keby v zmluve účel uzatvorenia uvedený nebol (viď rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 7Co/89/2019).

11. Vo vyššie uvedenej zmluve o úvere, ktorá je zmluvou formulárového typu, bola žalobkyňa v prvom rade označená ako fyzická osoba - podnikateľ na základe živnostenského listu, až následne

zo zmluvy vyplývajú jej ďalšie identifikačné údaje ako meno a priezvisko, bydlisko, rodné číslo a číslo občianskeho preukazu. Úver jej mal byť poskytnutý na výkon podnikania, čo však jednoznačne nepreukazuje, že finančné prostriedky mali byť použité na daný účel, a to aj s poukazom na skutočnosť, že zmluva neobsahuje možnosť označiť iné použitie úveru, napríklad na "osobný účel", keďže na zmluve bolo predtlačené prehlásenie: "Dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania". Žalobkyňa tak nemala možnosť zvoliť si akúkoľvek inú alternatívu, ani uvedené ustanovenie odmietnuť, či dojednať odchylnosti. Takéto zmluvné dojednanie súd vyhodnotil ako účelové v snahe vyhnúť sa aplikácii právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa.

12. Hoci dôkazné bremeno v danom prípade zaťažuje žalovaného, ktorý však v konaní žiadne dôkazy neprodukoval, žalobkyňa listinnými dôkazmi (bod 7.3 až 7.5 rozsudku) preukázala, že v čase uzavretia zmluvy o úvere nebola len živnostníčkou, ale aj zamestnankyňou na základe pracovnej zmluvy. Podľa daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2013 žalobkyňa neuviedla žiadne záväzky plynúce z podnikania, čím preukázala, že úver nepoužila na výkon podnikania. Súd na návrh žalobkyne vykonal dokazovanie aj výsluchom svedka U. N., ktorý bol v čase uzatvárania zmluvy o úvere obchodným zástupcom žalovaného a so žalobkyňou spornú zmluvu spísal a podpísal. Z výpovede svedka mal súd za preukázané, že svedok nezisťoval účel, na ktorý si klienti brali úver, ako ani to, o aký konkrétny výkon povolania išlo, na ktorý sa mal brať úver. Svedok si nespomínal, či vo formulárových zmluvách bola poznámka o tom, že sa úver bral na výkon povolania, nepamätal sa ani na to, či žalobkyňa dokladala nejaké doklady o zárobku, či sa jednalo o opakovaného klienta, ani či si úver brala na živnosť. Mal za to, že si úver asi brala na dom, keďže mala rozostavaný dom alebo chalupu. Nakoniec z výpovede svedka vyplynulo, že u klienta bolo potrebné zisťovať, či vykonáva prácu alebo nie, a pokiaľ nepracuje, či má živnosť, pretože bolo potrebné dokladať dokumenty ohľadom príjmu. Je teda zrejmé, že úlohou obchodného zástupcu bolo zistiť, či je klient v pracovnom pomere, či má živnosť, alebo iný príjem z nejakej činnosti, uvedené však automaticky neznamená, že dlžník mienil použiť úver na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, keďže účel úveru už obchodný zástupca neskúmal. Za takejto situácie súd dospel k záveru o spotrebiteľskom charaktere uzavretej zmluvy o úvere, t.j. o neunesení dôkazného bremena žalovaného o tom, že by zmluva nemala byť spotrebiteľskou. Súd v súvislosti s praktikami žalovaného pri dojednávaní takýchto zmlúv o úvere poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/150/2018 z 30.04.2019, v bode 15.2 a 15.3 ktorého sa uvádza, že "odvolaciemu súdu je z jeho činnosti dobre známa bežná dlhodobá prax žalovaného, ktorý pri uzatváraní zmlúv s fyzickými osobami, ktoré mali zároveň postavenie podnikateľa, zámerne vyplňal svoje vopred pripravené formulárové zmluvy i údajmi vzťahujúcimi sa na podnikateľskú činnosť dlžníkov (IČO, obchodné meno atď.) a zároveň do takýchto zmlúv zahŕňal vyhlásenie, že finančné prostriedky sú poskytované za účelom výkonu podnikania. Priemerný spotrebiteľ pritom nemá predstavu o tom, aké právne dôsledky sú spojené s takýmto spôsobom vyplnenia formulárovej zmluvy o úvere a nerozumie tomu, ako ovplyvňuje jeho postavenie podpísanie vyhlásenia, že finančné prostriedky tvoriace predmet úverovej zmluvy majú byť použité na účel výkonu podnikateľskej činnosti. Pokiaľ formulárová zmluva obsahuje už predtlačené kolónky s miestom na vyplnenie údajmi o podnikateľskej činnosti, spotrebiteľ môže byť ľahko vmanipulovaný do poskytnutia týchto údajov, pričom zmluvu vždy vyplní zamestnanec či zástupca dodávateľa (žalovaného) a spotrebiteľ nemá žiadnu možnosť ovplyvniť predtlačené údaje prítomné v zmluve. Pokiaľ teda súd skúma zmluvu uzavretú medzi fyzickou osobou na jednej strane a podnikateľom konajúcim v rámci predmetu jeho podnikateľskej činnosti na druhej strane, takúto zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú, kým nie je preukázaný opak. Zo samotnej skutočnosti, že dlžník je v predmetnej zmluve označený i údajmi vzťahujúcimi sa k jeho podnikateľskej činnosti, nemožno vyvodit', že predmetná zmluva nie je spotrebiteľská. Aj fyzická osoba podnikateľ môže vstúpiť a pravidelne vstupuje do spotrebiteľských právnych vzťahov. Nespotrebiteľský charakter zmluvy o úvere nemožno vyvodit' ani zo zmluvného ustanovenia obsahujúce vyhlásenie dlžníka o účele úveru ?na výkon podnikania?. Takéto ustanovenie je nedostatočne určité, nevyplýva z neho, na aký konkrétny účel je použitie finančných prostriedkov viazané, preto z neho nemožno zistiť, či tento účel súvisel alebo nesúvisel s podnikateľskou činnosťou dlžníka. Nevyplýva z neho ani spôsob skutočného využitia finančných prostriedkov."

13. Súd následne po posúdení náležitostí uvedenej zmluvy o úvere zistil, že žalobe je potrebné vyhovieť, pretože zmluva je bezúročná a bez poplatkov, keďže neobsahuje náležitosti vyžadované ustanovením § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z., a to ročnú percentuálnu mieru nákladov. Zmyslom zákonnej úpravy o spotrebiteľských úveroch je ochrana záujmov spotrebiteľa. Jednou z podstatných náležitostí zmluvy o úvere je v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch

ročná percentuálna miera nákladov (RPMN), absencia ktorej má za následok to, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov s poukazom na § 11 ods. 1 písm. b) daného zákona účinného v čase uzavretia zmluvy. RPMN predstavuje údaj dôležitý pre vyjadrenie nákladov na úver a spotrebiteľom pomáha spoznať, aké všetky náklady budú spojené so spotrebiteľským úverom. To, že celkové náklady sú vyjadrené v percentuálnych bodoch, zjednodušuje spotrebiteľovi porovnanie obdobných produktov na finančnom trhu, a tak aj výber úveru, pre toho konkrétneho spotrebiteľa najvýhodnejšieho. V hodnote RPMN za úver sú zahrnuté všetky náklady spotrebiteľa v súvislosti s poskytnutým úverom. Jednou z položiek týchto nákladov je úrok za poskytnutý úver, ktorého percentuálnym vyjadrením je úroková sadzba. Okrem úroku môžu medzi náklady úveru patriť rôzne poplatky (napríklad za poskytnutie úveru, za správu účtu), poistenie úveru a podobne (viď rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/96/2019 z 25.06.2020). Absencia uvedenej zákonnej náležitosti postačuje na konštatovanie bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere. Súd však nad rámec poukazuje na to, že zmluva o úvere neobsahuje ani úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. i/), či priemernú hodnotu RPMN na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 9 ods. 2 písm. y/), ktorých absencia má rovnako za následok konštatovanie, že úver zo zmluvy o úvere č. 307600925 zo dňa 18.03.2013 je podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. bezúročný a bez poplatkov. Z uvedeného dôvodu súd žalobe vyhovel.

14. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

15. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, keď celkový úspech žalobkyne bol 100 %, keďže súd žalobe v plnom rozsahu vyhovel. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno písomne podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava I.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.